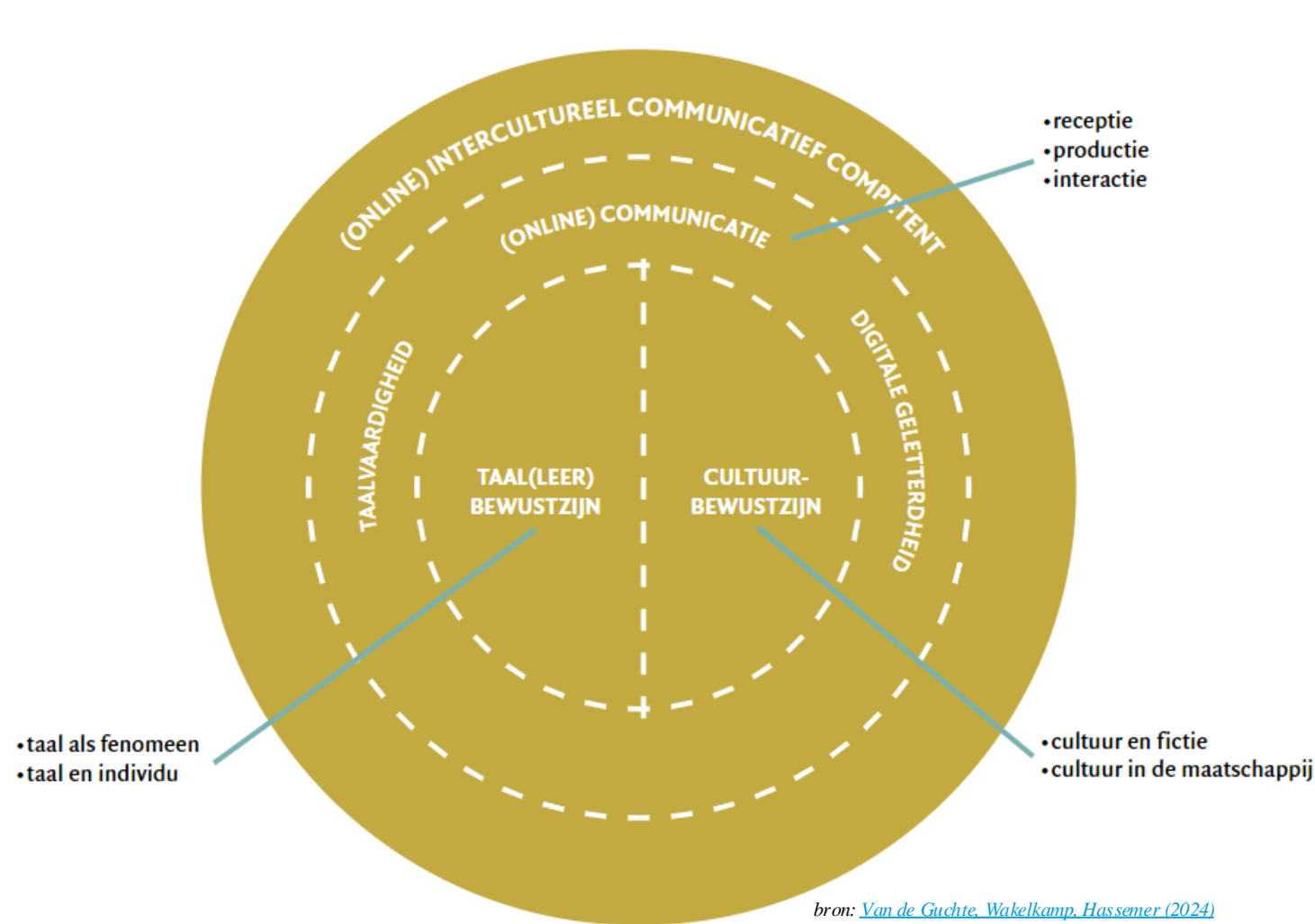

Het Talencongres ThiemeMeulenhoff

Lessen ontwerpen voor het nieuwe talencurriculum

Mireille Hassemer, 10 april 2025

Programma

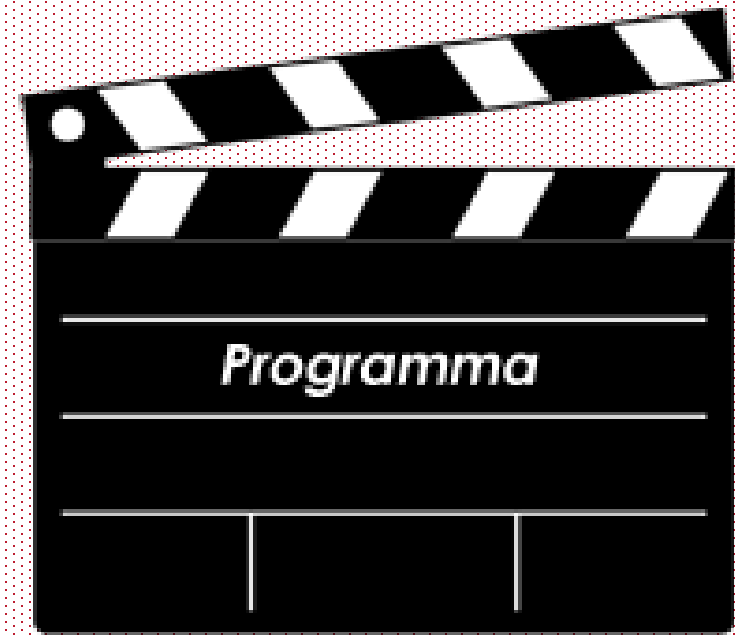
Voorstellen & warming-up

Inhouden van het nieuwe curriculum

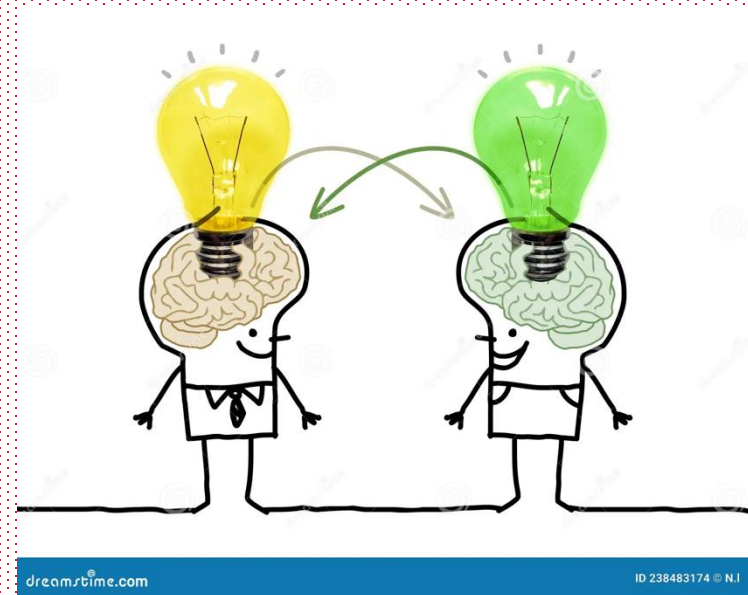
Model en werkwijze

Aan de slag

Uitwisselen en inspireren

Bron: <https://unica2019-videofilmers.nl/nl/programma-mega/programma>

Vorstellen

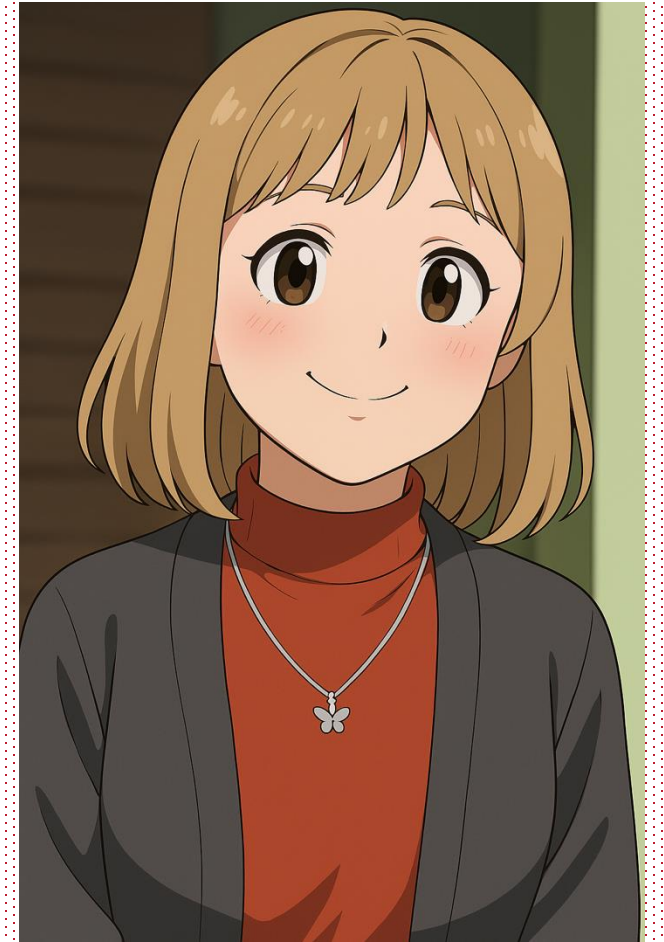
Mireille Hassemer

Vakdidactica Duits ILO (UvA)

PhD-Onderzoeker RCCS & ALLET

Programmacoördinator MVT
AlfaGammapartners

Taalcoördinator Alfa4All Duits

Afbeelding gemaakt met ChatGPT

Kontakt:

m.hassemer@uva.nl

Onderzoek uitgevoerd met mijn collega's

Mireille Hassemer

*Vakdidactica Duits ILO (UvA),
Programmacoördinator AlfaGammapartners,
Taalcoördinator Alfa4All Duits, Onderzoeker RCCS*

Indira Wakelkamp

*Vakdidactica Engels ILO (UvA),
Programmacoördinator AlfaGammapartners,
Redacteur LitLab, Onderzoeker Lectoraat
Meertaligheid & Onderwijs (HU)*

Marrit van de Guchte

*Vakdidactica Duits ILO (UvA), Universitair Docent,
Onderzoeker, Oprichter ALLET, Podcast Taal
Gewoon Doen*

Contact:

m.hassemer@uva.nl

i.wakelkamp2@uva.nl

vandeguchte@uva.nl

ALLET

Amsterdam Lab for Language Education and Technology

PhD-projecten:

- Leerlingen weerbaar maken tegen socialemediaberichten (Engels en Spaans)

Carolina de Groot

- Chatbots en gespreksvaardigheid Frans

Annemieke de Jong-Haarlem

- AI in de 3 domeinen van het mvt-curriculum

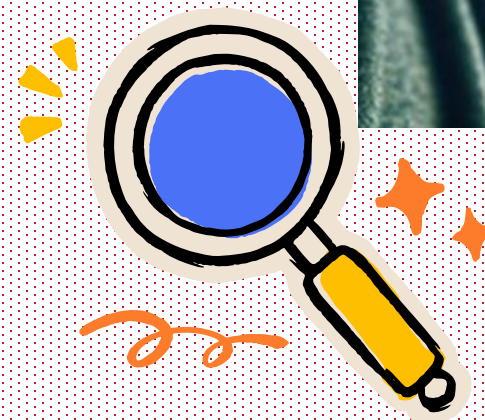
Mireille Hassemer

- Meertaligheid, identiteit en technologie

Indira Wakelkamp

Bron: afbeelding gegenereerd met Dall-E

Actualisatie – wat is al bekend?

1. Er zijn concepten voor nieuwe eindtermen en nieuwe kerndoelen. *waar*
2. Literatuur, taal- en cultuurbewustzijn zijn nieuwe domeinen. *waar*
3. De domeinen zijn bij Nederlands en MVT precies hetzelfde. *niet waar*

Bron: ontworpen met Dall-E

Waarom actualisatie?

- Leerlingen goed voorbereiden op hun **vervolgopleiding en toekomst**
- Meer leerlingen die talen op **school** kiezen
- Meer studenten voor **taalopleidingen** en **lerarenopleidingen HBO/WO**
- Taalonderwijs **duurzaam versterken**
(Meesterschapsteam MVT, 2022)

Een nieuw curriculum ...in 3 domeinen

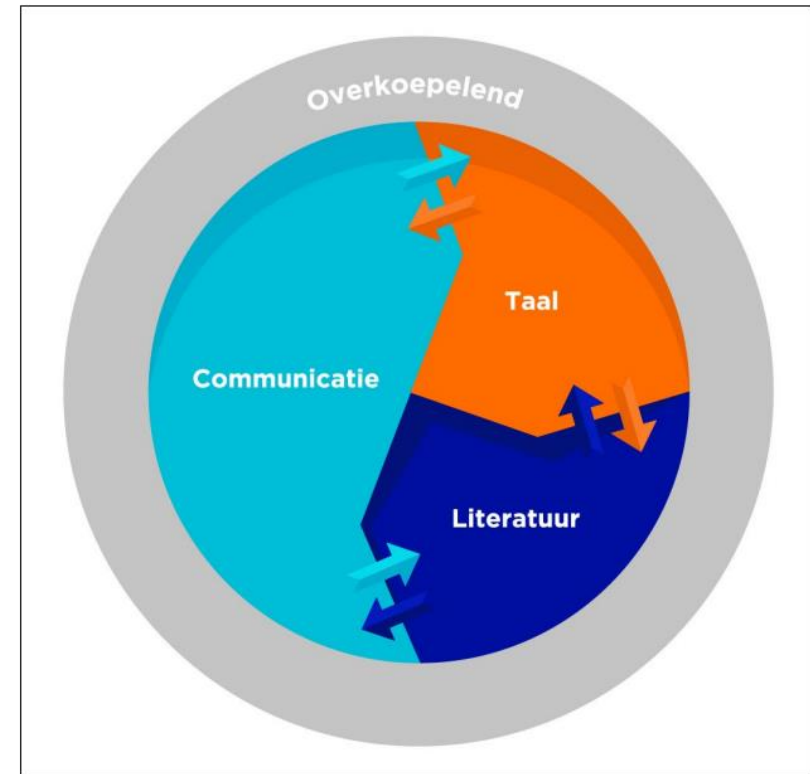
MVT

Kader 1. De door de vakvernieuwingscommissie voorgestelde drie domeinen

Bron: [Van de Guchte, Wakelkamp, Hassemer \(2024\)](#)

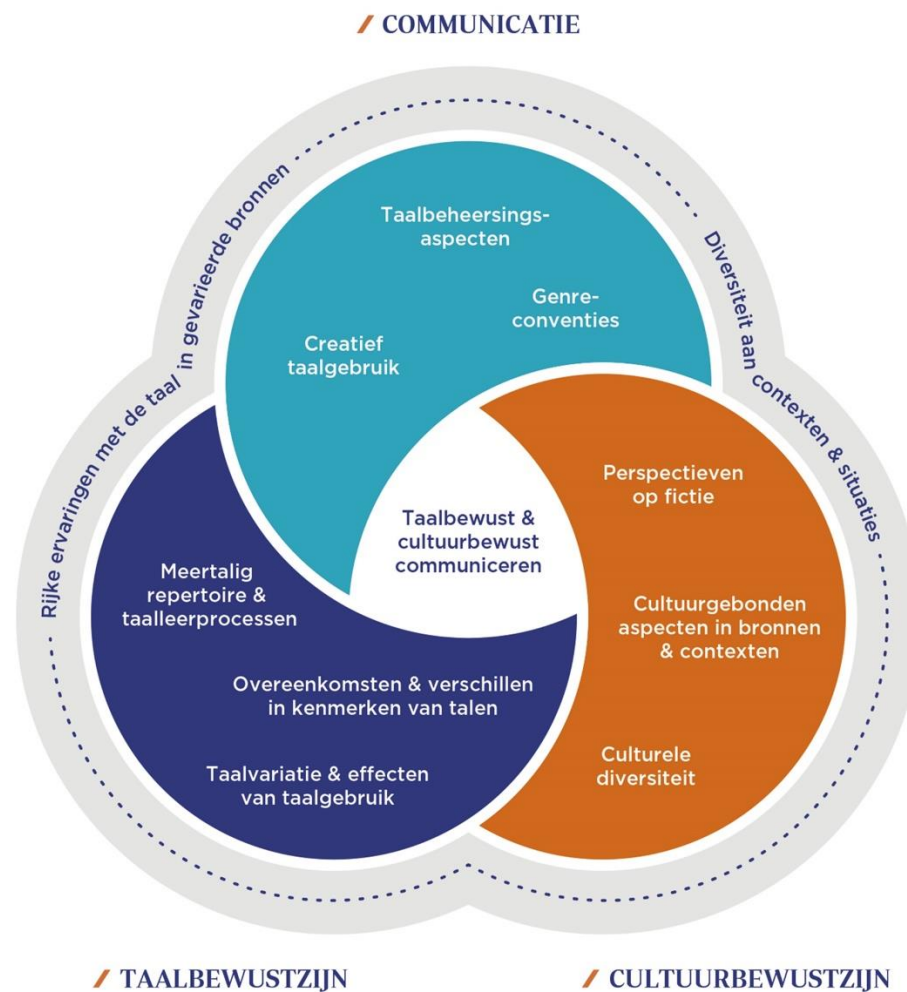
NEDERLANDS

Bron: SLO

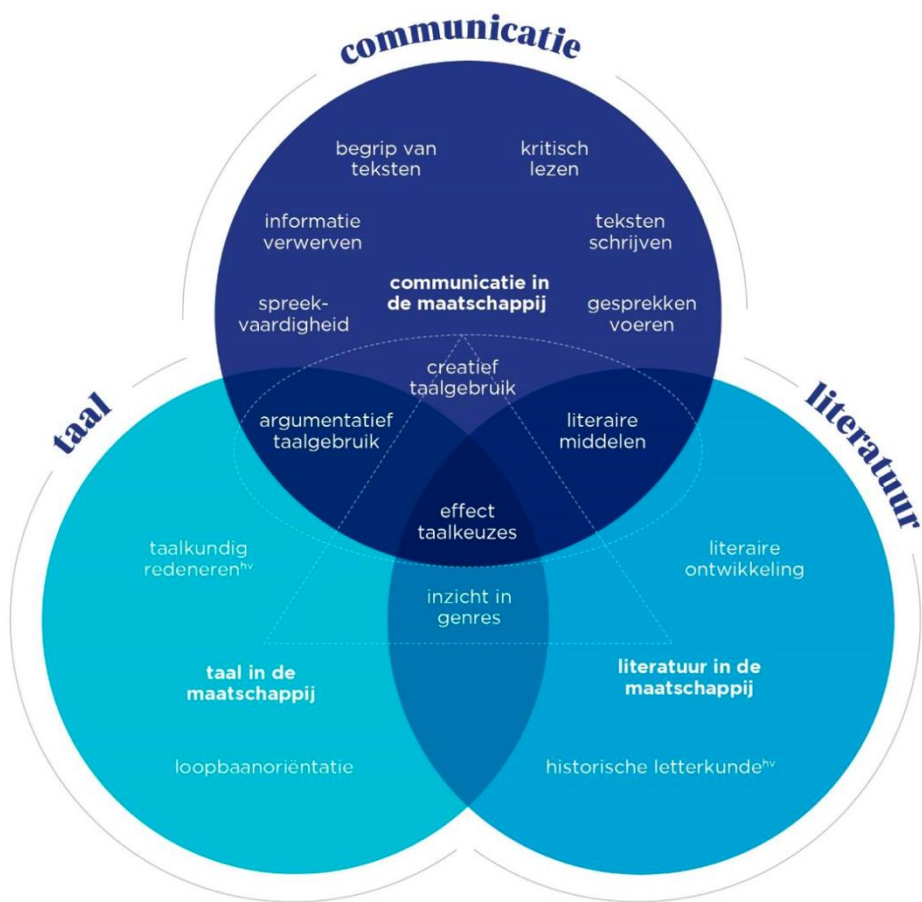

De voorgestelde nieuwe eindtermen

Domeinindeling	Titel subdomein	Eindtermen	Taalspecifieke verschillen
Domein A - Communicatie			
Subdomein A1	Rijke ervaringen met taal	Rijk aanbod	
		Taal creatief gebruiken	
Subdomein A2	Receptie	Mondelinge receptie	
		Schriftelijke receptie	
		Informatie kritisch verwerven	vmbo-bb en -kb: alleen Engels havo: alleen Engels, Duits, Frans en Spaans vwo: Engels, Arabisch, Chinees Duits, Frans, Italiaans, Russisch, Spaans en Turks
Subdomein A3	Productie en interactie	Doelgericht spreken	
		Mondelinge interactie	
		Schriftelijke communicatie	vmbo-bb: alleen Engels Chinees: gesplitst in digitaal en handmatig
Domein B - Taalbewustzijn			
Subdomein B1	Taal als fenomeen	Overeenkomsten en verschillen tussen talen	
		Taalvariatie	alleen havo en vwo havo: alleen Engels vwo: alleen Engels, Duits, Frans, Italiaans en Spaans
		Effecten van taalgebruik	niet voor vmbo-bb en -kb vmbo-gl/tl en havo: alleen Engels vwo: alleen Engels, Duits, Frans, Italiaans en Spaans
Subdomein B2	Taal en individu	Taalleerproces	
		Meertalig repertoire	
		Digitale middelen	
		Oriëntatie op de toekomst	
Domein C - Cultuurbewustzijn			
Subdomein C1	Cultuur in fictie	Ervaringen met fictie	
		Inzicht in fictie	niet voor vmbo-bb
		Analyse van literatuur	alleen havo en vwo
Subdomein C2	Cultuur in de maatschappij	Cultuur in bronnen	
		Culturele diversiteit	

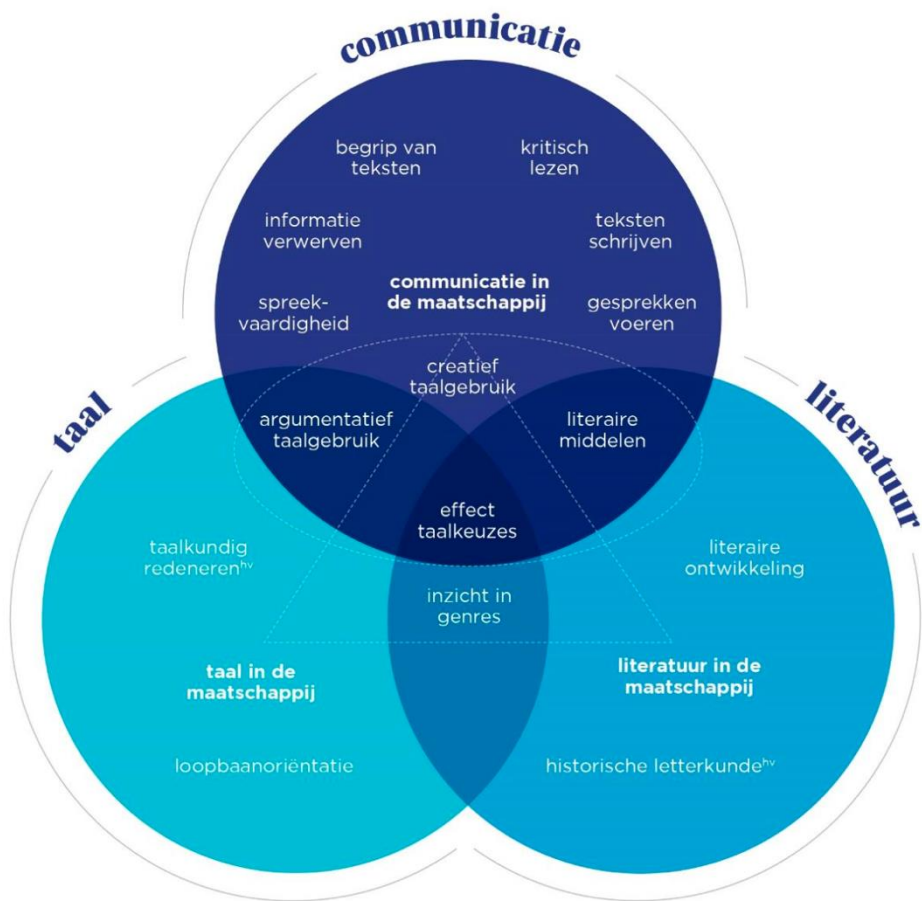
De concepten voor Nederlands

Bron: SLO

	Kerdoel po/so	Kerdoel ob v(s)o & 3h/v
Overkoepelend	1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden	1. Taal- en leesomgeving 2. Taal in de leergebieden
Domein		
Communicatie	3. Luisteren en lezen met begrip 4. Luisteren en lezen met diep begrip 5. Doelgericht spreken en schrijven 6. Creatief taal gebruiken 7. Schrijven om te leren 8. Bronnen verkennen 9. Doelgericht gesprekken voeren 10. Gesprekken voeren om te leren 11. Reflecteren op taalactiviteiten	3. Luisteren en lezen met begrip 4. Luisteren en lezen met diep begrip 5. Doelgericht spreken en schrijven 6. Creatief taal gebruiken 7. Schrijven om te leren 8. Bronnen verkennen 9. Doelgericht gesprekken voeren 10. Gesprekken voeren om te leren 11. Reflecteren op taalactiviteiten
Taal	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Spelling, formulering en interpunctie 14. Talige identiteit 15. Taalvariatie en taalverandering	12. Vorm en betekenis beschouwen 13. Spelling, formulering en interpunctie 14. Talige identiteit 15. Taalvariatie en taalverandering 16. Zakelijke tekstgenres (3h/v) 17. Argumentatief taalgebruik (3h/v)
Literatuur	16. Leesvoorkeur 17. Waarde van literatuur 18. Verhalende teksten 19. Literaire genres	18. Leesvoorkeur 19. Waarde van literatuur 20. Verhalende teksten 21. Literaire genres 22. Literatuur uit verschillende tijden 23. Literatuur in tijd en context (3h/v)

De concepten voor Nederlands

Bron: SLO

Doelgroep	Doel	PO	VO	Indikator	
A Communicatie	B/E/H	A 1. Taal- en leesomgeving	1. Taal- en leesomgeving	Geen aanbodsdoelen mogelijk in examenprogramma's	
		A 2. Taal in de leergebieden	2. Taal in de leergebieden		
	B	B 3. Luisteren, lezen met begrip	3. Luisteren, lezen met begrip		Receptieve tvh
		B 4. Luisteren, lezen met diep begrip	4. Luisteren, lezen met diep begrip		
		H 7. Schrijven om te leren	7. Schrijven om te leren		
	H	H 8. Bronnen verkennen	8. Bronnen verkennen		B
		B 5. Doelgericht spreken en schrijven	5. Doelgericht spreken en schrijven		
	E	E 6. Creatief taal gebruiken	6. Creatief taal gebruiken		Productieve tvh
		B 9. Doelgericht gesprekken voeren	9. Doelgericht gesprekken voeren		
	H	H 10. Gesprekken voeren om te leren	10. Gesprekken voeren om te leren		Interactieve tvh
		E 11. Reflecteren op taalactiviteiten	11. Reflecteren op taalactiviteiten		
B Taal	B	B 13. Spelling, formulering, interpunctie	13. Spelling, formulering, interpunctie	Taal als systeem	
		B 16. Zakelijke genres (h/v 3)	16. Zakelijke genres (h/v 3)		
		B 17. Argumentatief taalgebruik (h/v 3)	17. Argumentatief taalgebruik (h/v 3)		
	H	H 12. Vorm en betekenis beschouwen	12. Vorm en betekenis beschouwen	Taal in beweging	
		H 15. Taalvariatie en -verandering	15. Taalvariatie en -verandering		
		E 14. Talige identiteit	14. Talige identiteit		
	H	H 17. Waarde van literatuur	19. Waarde van literatuur	Literatuur als systeem	
		B 18. Inzicht in verhalende teksten	20. Inzicht in verhalende teksten		
		H 19. Verkennen van literaire genres	21. Verkennen van literaire genres		
	E	E	E 16. Leesvoorkeur	18. Leesvoorkeur	Literatuur in beweging
			E 22. Literatuur uit verschillende tijden	22. Literatuur uit verschillende tijden	
		E	E 23. Literatuur in tijd en context (h/v 3)	23. Literatuur in tijd en context (h/v 3)	
			B 17. Evalueren van literaire ontwikkeling	17. Evalueren van literaire ontwikkeling	
	H	H 18. Literatuur in relatie tot de context	18. Literatuur in relatie tot de context	B	
		B 19. Literatuur in relatie tot de tijd (h/v)	19. Literatuur in relatie tot de tijd (h/v)		

Bron: SLO

Nieuw bij Nederlands

- In betekenisvolle en authentieke situaties lezen, schrijven, kijken, luisteren, spreken en gesprekken voeren om doelgericht te communiceren, gevoelens te uiten en om te denken en te leren. Kritisch omgaan met bronnen.
- Taal creatief gebruiken en inzicht en vertrouwen ontwikkelen in zichzelf als taalleerder.
- Leren hoe het taalsysteem in elkaar zit.
- Leren hoe taal functioneert in de maatschappij en je eigen talige identiteit daarin ontdekken.
- In aanraking brengen met literatuur en cultuur via een variatie aan literaire teksten. Hier betekenis aan geven en waarde toe te kennen voor zichzelf en anderen.

Voorbeeld Nederlands

inzicht in taal – vorm en betekenis

- Het wel of niet gebruiken van verkleinwoorden in bepaalde contexten beredeneerd kunnen uitleggen: in de juridische context spreek je bijvoorbeeld niet over een **advocaatje** en een **vonnisje**;
- De plekwisseling van persoonsvorm en onderwerp ontdekken als je een bepaling toevoegt en vergelijken hoe dat in andere talen gebeurt (ik ga naar de bioscoop – **morgen ga ik** naar de bioscoop);
- Advertenties vergelijken vanuit de vraag **welke advertentie het meest effect zal hebben**, op basis van gemaakte keuzes in opbouw en taalgebruik;

Nieuw bij MVT

COMMUNICATIE

TAALBEWUSTZIJN

CULTUURBEWUSTZIJN

Wat is taalbewustzijn?

- Expliciete kennis over taal als systeem
- Inzicht in hoe mensen hun moedertaal en vreemde talen leren (Garret & James, 2000)

Effecten van taalgebruik

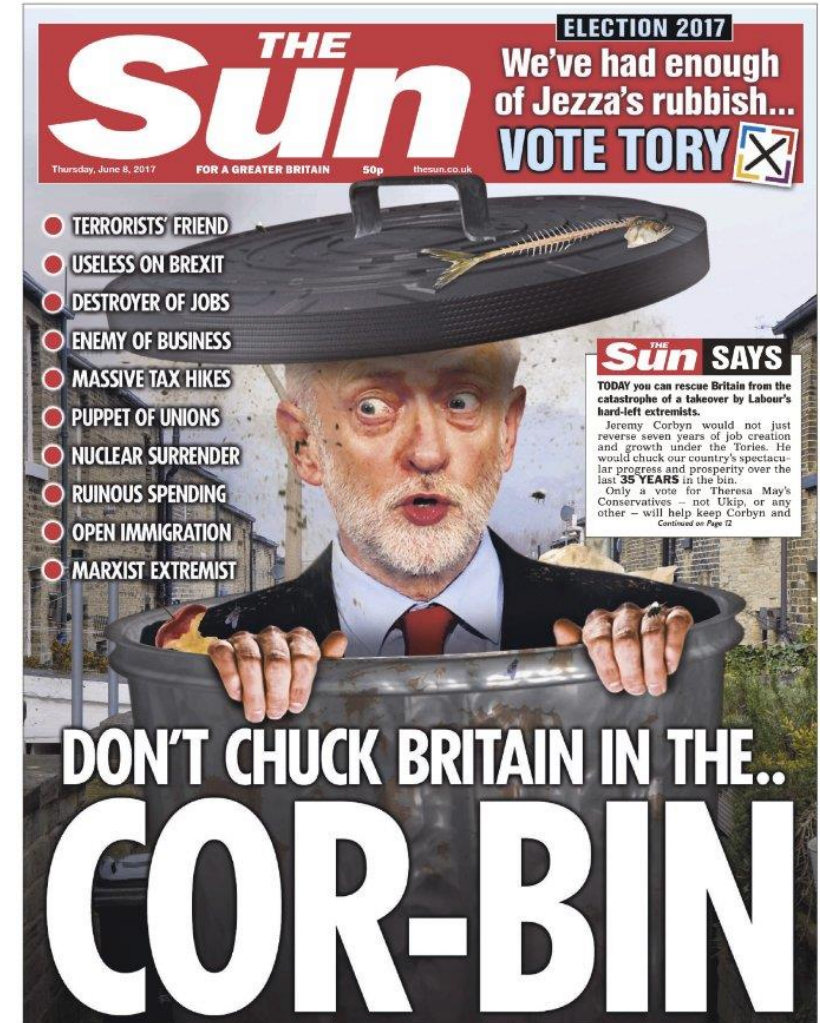

Bron: De Telegraaf (2017)

„Flüchtlings-Tsunami“

Ein italienischer Sicherheitspolitiker sprach schon zu Beginn des Jahres von einem „Flüchtlings-Tsunami“, der im Sommer drohe.

Bron: [Bild \(2014\)](#)

Bron: [The Sun \(2017\)](#)

Voorbeelden

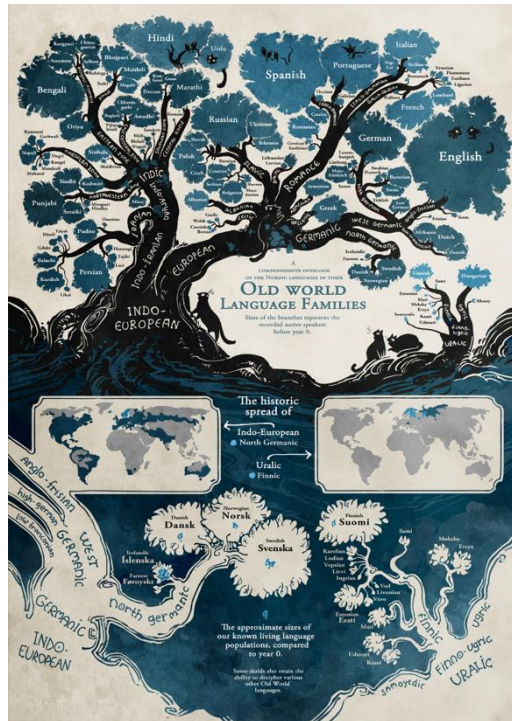
Germaanse talen										
Nederlands	een	twee	drie	vier	vijf	zes	zeven	acht	negen	tien
Duits	eins	zwei	drei	vier	fünf	sechs	sieben	acht	neun	zehn
Engels	one	two	three	four	five	six	seven	eight	nine	ten
Slavische talen										
Pools	jeden	dwa	trzy	cztery	pięć	sześć	siedem	osiem	dziewięć	dziesięć
Kroatisch	jedan	dva	tri	četiri	pet	šest	sedam	osam	devet	deset
Tsjechisch	jedna	dva	tři	čtyři	pět	šest	sedm	osm	devět	deset
Romaanse talen										
Frans	un	deux	trois	quatre	cinq	six	sept	huit	neuf	dix
Spaans	uno	dos	tres	cuatro	cinco	seis	siete	ocho	nueve	diez
Roemeens	unu	doi	trei	patru	cinci	sase	sapte	opt	noua	zece
Indo-Iraans										
Koerdisch	yek	du	sê	çar	pênc	şesş	heft	heşt	neh	deh
Urdu*	aik	dou	teen	chaar	paanch	chhay	saat	aatth	nau	dus
Perzisch*	yek	do	se	chahaar	panj	shesh	haft	hasht	noh	dah
Artistieke talen										
Dothraki	at	akat	sen	tor	mek	zhinda	fekh	ori	qazat	thi
Klingon	wa'	cha'	wej	loS	vagh	jav	Soch	chorgh	Hut	wa'maH

*fonetische schrijfwijze

Waar zit jouw passie?

Bron: <https://www.theguardian.com/education/gallery/2015/jan/23/a-language-family-tree-in-pictures>

HOE LEER JE EEN NIEUWE TAAL?

Bron: <https://www.quest.nl/maatschappij/taal/a44209761/hoe-leer-je-snel-een-vreemde-taal/>

Bron: <https://taalsector.be/taal-leren/4500-recept-ieve-meertaal-gehe-d-een-kans-voor-de-exponenome-je-een-uitdaging-voor-he-taalonderwijs>

Bron: <https://www.bol.com/nl/nl/p/de-macht-van-de-taal/9200000057215909/>

Cultuurbewustzijn

CULTUURBEWUSTZIJN:
begrijpen van de verschillende manieren waarop mensen met uiteenlopende achtergronden en herkomst leven, denken en handelen.

Cultuurbewustzijn

Waarom kreeg Starbucks zijn gemberkoffie niet verkocht in Duitsland?

Bron: <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=3755001904581838&id=410394732375922&set=a.417816804967048>

Cultuurbewustzijn

Waarom kreeg Starbucks zijn gemberkoffie niet verkocht in Duitsland?

Bron: <https://pixers.co.nz/wall-murals/lebkuchenherzen-oktoberfest-herzen-liebe-munchen-wiesn-23894360>

LEBKUCHEN LATTE

Voorbeeld: eindterm 20 [18, 17, 16, 14] *

Eindterm 20: De leerling reflecteert op ervaringen met cultuurgebonden aspecten in contexten waarin de doeltaal een voertaal is, en beoordeelt hun invloed op communicatie. (H)

Het gaat hierbij om:

- beschrijven van cultureel bepaalde normen, overtuigingen en gewoonten in diverse vormen van input en situaties;
- analyseren van de invloed van culturele kenmerken op communicatie in dagelijkse, opleidings- en beroepssituaties;
- verbanden leggen tussen de waargenomen cultuurgebonden aspecten en eigen perspectieven en standpunten;
- conclusies trekken over hoe je stereotypering en misverstanden in de communicatie kunt voorkomen.

*Eindterm 20: vwo Engels, Duits, Frans, Spaans; havo Engels

*Eindterm 18: havo Duits, Frans, Spaans; vmbo gtl Engels

*Eindterm 17: vmbo gtl Duits, Frans, Spaans, vmbo kb Engels

*Eindterm 16: vmbo kb Duits, Frans, Spaans; vmbo bb Engels

*Eindterm 14: vmbo bb Duits, Frans, Spaans

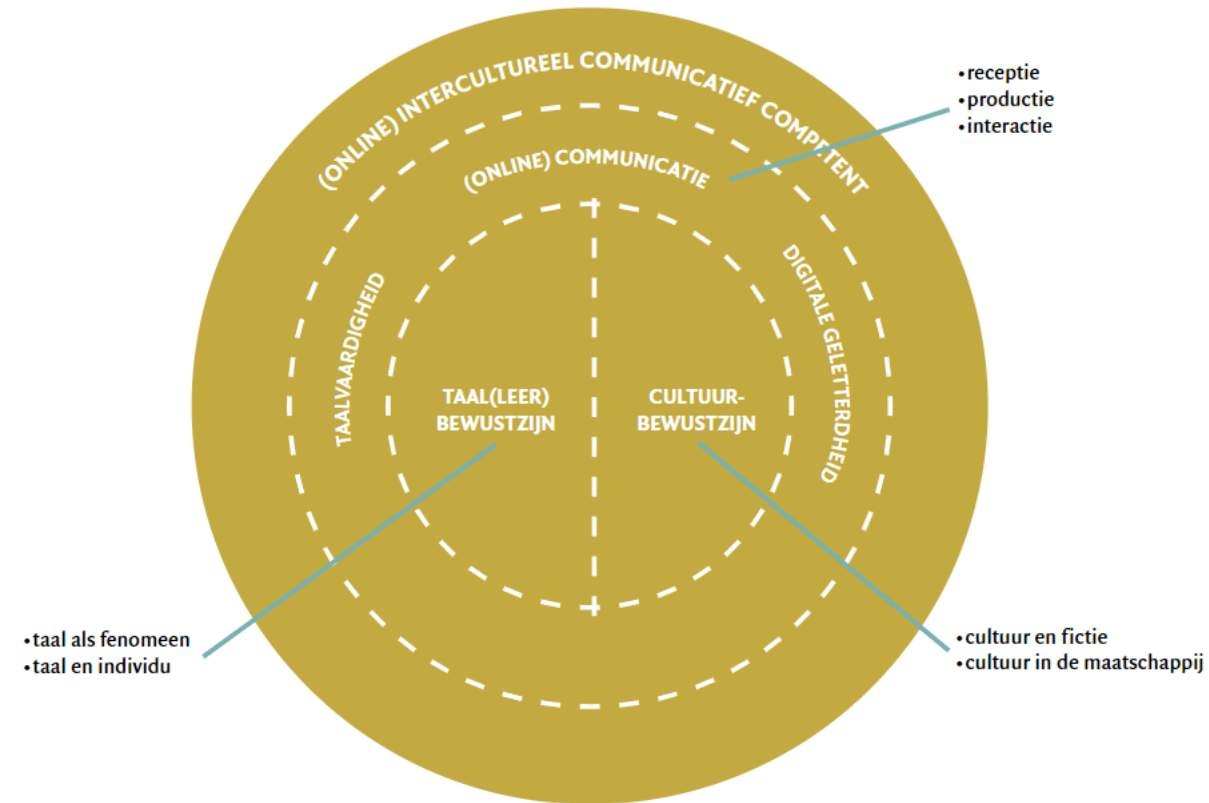
Naar de praktijk

Wat doen jullie al?

Lerarenopleiding: Van eindterm naar lesontwerp

Inzichten

1. Koppel taal- en cultuurinhouden aan productieve vaardigheden.
2. Leg de relatie tussen taal en cultuur.
3. Heb expliciete aandacht voor het taalleerproces.
4. Betrek waar mogelijk en zinvol digitale middelen in je lessen en heb aandacht voor kritisch brongebruik.

Voorbeelden van studenten

- **Politeness vs. directness**
(Inter-) cultureel taalbewustzijn

Laura Németh, UvA 2024

What the British say	What the British mean	What others understand
I hear what you say	I disagree and do not want to discuss it further	He accepts my point of view
With the greatest respect...	I think you are an idiot	He is listening to me
That's not bad	That's good	That's poor
That is a very brave proposal	You are insane	He thinks I have courage
Quite good	A bit disappointing	Quite good
I would suggest...	Do it or be prepared to justify yourself	Think about the idea, but do what you like
Oh, incidentally/ by the way	The primary purpose of our discussion is...	That is not very important
I was a bit disappointed that	I am annoyed that	It doesn't really matter
Very interesting	That is clearly nonsense	They are impressed
I'll bear it in mind	I've forgotten it already	They will probably do it
I'm sure it's my fault	It's your fault	Why do they think it was their fault?
You must come for dinner	It's not an invitation, I'm just being polite	I will get an invitation soon
I almost agree	I don't agree at all	He's not far from agreement
I only have a few minor comments	Please re-write completely	He has found a few typos
Could we consider some other options	I don't like your idea	They have not yet decided

Voorbeelden van studenten

- **Kritisch en bewust over de intrinsieke meertaligheid van de Engelse Taal**

Barbara Dashorst, UvA 2023

bron: [The Guardian \(2022\)](#)

English is picking up brilliant new words from around the world - and that's a gift

Danica Salazar

From 'lepak' to 'deurmekaar', terms borrowed from its 1.75 billion global speakers are enriching the language we share

Gift

- Geef een woord cadeau aan de Engelse taal en beargumenteer waarom dit woord daarin een plek verdient.
- Vul in Menti het woord in + evt. Ned. Vertaling: 32871471

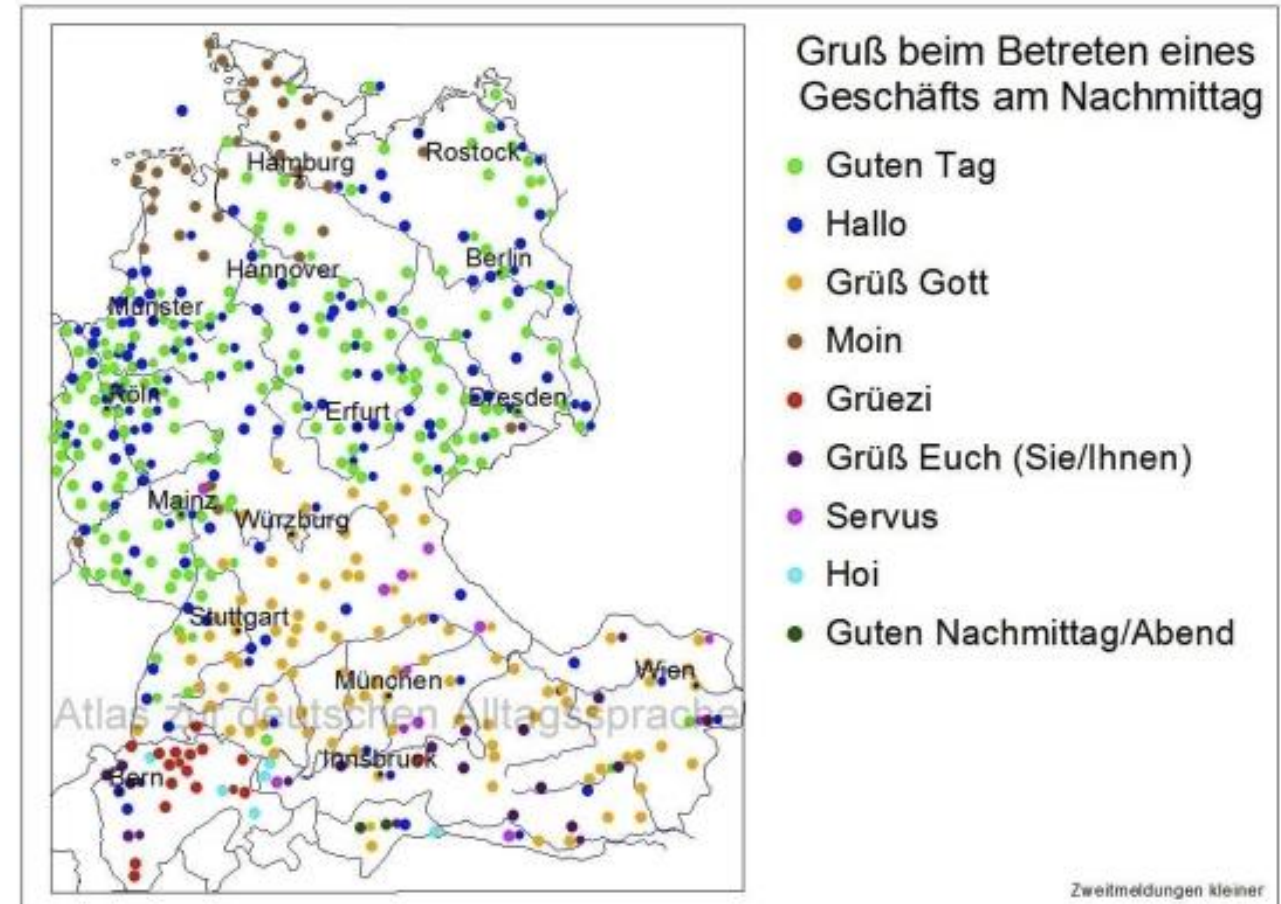

Voorbeelden van studenten

- **Taal- (en cultuur)bewustzijn in het schoolvak Duits**

Rosanna Schuur, UvA 2024

Gruß am Nachmittag (Guten Tag/Hallo/Grüß Gott/Moin/Grüezi/Servus/...)

Voorbeeld Nederlands: kerndoel 14

Kerndoel 14 Talige identiteit

Doelzin po/so	Doelzin onderbouw v(s)o
De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit.	De leerling verkent hoe je met taal uiting geeft aan identiteit.
Het gaat hierbij om:	Het gaat hierbij om:
<ul style="list-style-type: none"> • verkennen van het eigen talige repertoire in relatie tot hoe je wilt overkomen en tot welke groepen je wilt behoren: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal; • verkennen van het eigen talige repertoire in relatie tot publiek, doel en context; • reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van keuzes in het eigen talige repertoire; • waarderen van het eigen talige repertoire.	<ul style="list-style-type: none"> • verkennen van het eigen talige repertoire in relatie tot hoe je wilt overkomen en tot welke groepen je wilt behoren: talen en taalvariëteiten, gebaren, lichaamstaal; • experimenteren met het eigen talige repertoire in relatie tot publiek, doel en context; • reflecteren op hoe je overkomt op anderen op basis van bewuste keuzes in het eigen talige repertoire; • reflecteren op hoe andere mensen hun talig repertoire benutten om uiting te geven aan hun identiteit; • waarderen van het eigen talige repertoire.

Voorbeeld Nederlands: talige identiteit

Je reflecteert op je eigen taalidentiteit: tegen je oma praat je anders dan tegen een agent. Ook in presentaties praat je anders.

Lessen ontwerpen

Mooie voorbeelden en inzichten, maar nu het lesontwerp

 Stappenplan

- 1. Kies een kerndoel / eindterm**
- 2. Bedenk een onderwerp (haal inspiratie uit HGHO of TDVA).**
- 3. Bedenk hoe je inhoud kan integreren met taalvaardigheid, bijv. zorg ervoor dat leerlingen iets schrijven of zeggen over de inhoudsbron.**
- 4. Is er aandacht voor het taalleerproces (gebruik van strategieën)?**
- 5. Welke digitale middelen of kritische omgang kan worden overwogen?**

Checklist

- **Kies een kerndoel of eindterm** (inspiratie bij HGHO of TDVA)
- **Kies een inhoudelijk onderwerp & bron** (in de doeltaal)
- **Integreer taalvaardigheid** (leerlingen schrijven of spreken over de inhoud)
- **Stimuleer taalleerstrategieën** (denk aan reflectie en aanpak)
- **Gebruik digitale middelen** (waar mogelijk, denk aan kritisch gebruik)

Voorbeeld MVT, eindterm 10

Les: Wortforscher im Karnevalsieber

Klas:	3 ^e en 4 ^e klas
Thema:	Carneval, Feesten en vieringen
Motivatie element:	Taal- en cultuurfenomeen. Leerlingen spelen met taal en cultuur. Onderzoekend leren.
Communicatief doel:	De leerlingen voeren een gesprek over welk woord interessanter is en ze presenteren deze op een poster in de klas.
Taaldoel(en):	Leerlingen lezen iets over de achtergrond Duitstalige woorden en onderhandelen over de betekenis van die woorden. Ze presenteren deze in de vorm van een poster.

Voorbeeld MVT, pre-task

PRE-TASK

1. Introduceren van de taak

- **Aandachtsrichter/Model:**

Start met een korte introductie: “Thema: 5. Jahreszeit”. Toon foto’s (of filmpjes) van Kölner Karneval, Mainzer Fastnacht en Leipziger Fasching.

[Kölner Karneval](#)

[Mainzer Fastnacht](#)

[Leipziger Fasching](#)

Voorbeeld MVT, pre-task

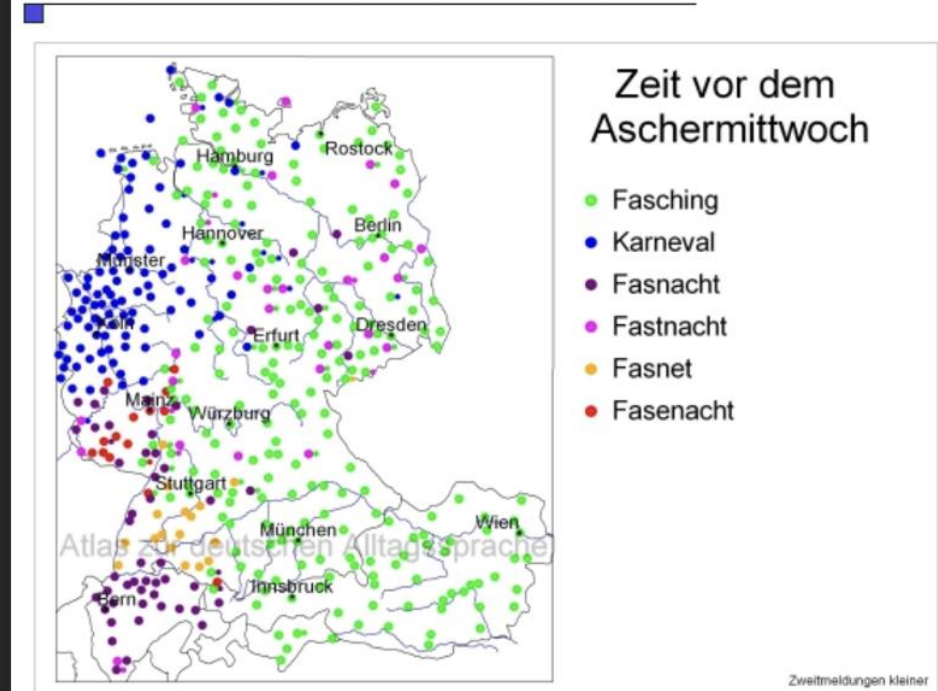
Stel vragen:

- *Was seht ihr hier?*
- *Was wisst ihr über Karneval/Fastnacht/Fasching?*

2. Verwerking van inhoudelijke input: Deutsche Sprachforscher*innen

- Toon een infographic over regionale verschillen in woordgebruik.
- Bespreek opvallende woorden.

Fasching/Karneval/Fas(t/e)nacht/Fasnet (Zeit vor dem Aschermittwoch)

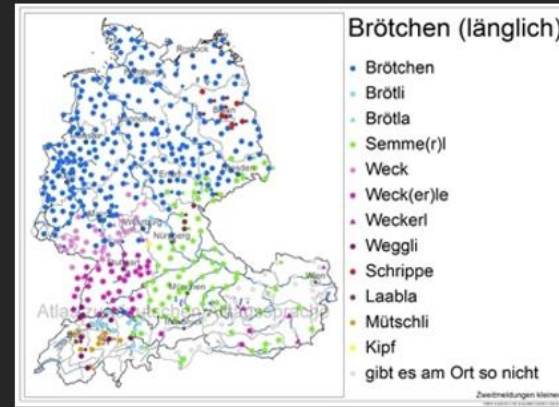
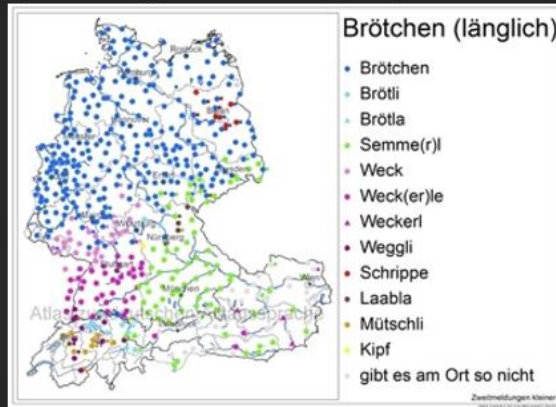
Fasching/Karneval/Fas(t/e)nacht/Fasnet (Zeit vor dem Aschermittwoch) (Frage 3)

Voorbeeld MVT, pre-task

3. (Maak meteen gebruik van) de taalsteun bieden (Focus on Form)

- Introduceer nuttige chunks:
  - *Das Bild zeigt...*
  - *Es bedeutet...*
  - *Im Norden/Osten/Süden/Westen nennt man es...*
- Laat leerlingen woorden/chunks noteren die nuttig zijn tijdens de taak.
- Differentiatie (verlengde instructie) en modelleren: Geef een voorbeeld van het woord *Brötchen*.

4. Stappenplan aanbieden

- Leerlingen verkennen een woord op de Atlas der Alltagssprache.
- Bereid vragen voor zoals:
  - *Kennst du das Wort?*
  - *Weißt du, wie man das auf Deutsch sagen kann?*

Spiekbriefje

Das Bild zeigt... / Was zeigt das Bild?
 Kennst du das?
 Weißt du, wie man das auf Deutsch sagen kann?
 Was heißt das Wort?
 Wo spricht man es?
 Ich habe dieses Wort gefunden: ...
 Es/ Das Wort bedeutet...
 Im Norden/ Osten/ Süden/ Westen nennt man es...
 ...wird weniger/ mehr verwendet...
 Die Geschichte des Wortes geht zurück auf...
 Kommt aus...
 Dein/Mein/ Das Wort gefällt mir besser als
 ... gefällt mir nicht so gut
 ... gefällt mir am besten
Vul aan met woorden die jullie denken

Voorbeeld MVT, during-task

DURING-TASK

1. Organisatorisch werkplan

- Leerlingen werken in tweetallen (niet naast elkaar).
- Communicatie via chat: leerlingen delen de gekozen foto van het uitverkoren woord en bevragen zich om de beurt en wisselen informatie over hun gekozen woord uit.

2. Taakuitvoer

- Stap 1: Zoek een woord in de Atlas der Alltagsprache (<https://www.atlas-alltagssprache.de/suchregister/>)
- Stap 2: Deel een foto van het woord met je partner en bespreek:
Was zeigt das Bild? Wo wird das Wort verwendet?
- Stap 3: Beslis samen welk woord jullie op een poster uitwerken.

3. Scaffolding

- Gebruik een spiekbrieftje met chunks en een vertaaltool om achtergrondinformatie te begrijpen.

Poster maken:

- In tweetallen: maak een poster over het gekozen woord. Informatie kan zijn:
Verspreiding van het woord.; Betekenis en oorsprong.; Gelijkenissen met andere woorden.

Voorbeeld MVT, post-task

POST-TASK

1. Reflectie op inhoud en proces

- Presentaties: De leerlingen presenteren hun posters aan elkaar en kijken terug op de woorden die ze hebben gevonden.
- De leerlingen kunnen van een aantal woorden de verwantschap met het Nederlands of de thuistaal herkennen.
- De leerlingen reflecteren op de kennis die ze hebben opgedaan m.b.t. de cultuur- en taalkundige onderwerpen; brug maken naar de opleidingen

Aan de slag - Groepjes

Ontwerp een les met de nieuwe inhouden volgens het stappenplan.

Maak groepjes van 3 of 4:

- 1) zoekt eindterm/ kerndoel op
- 2) houdt oog op stappenplan
- 3) schrijft de ideeën op in wooclap

Bron: Ontworpen met gencraftai

Jullie ideeën (gekopieerd uit de poll)

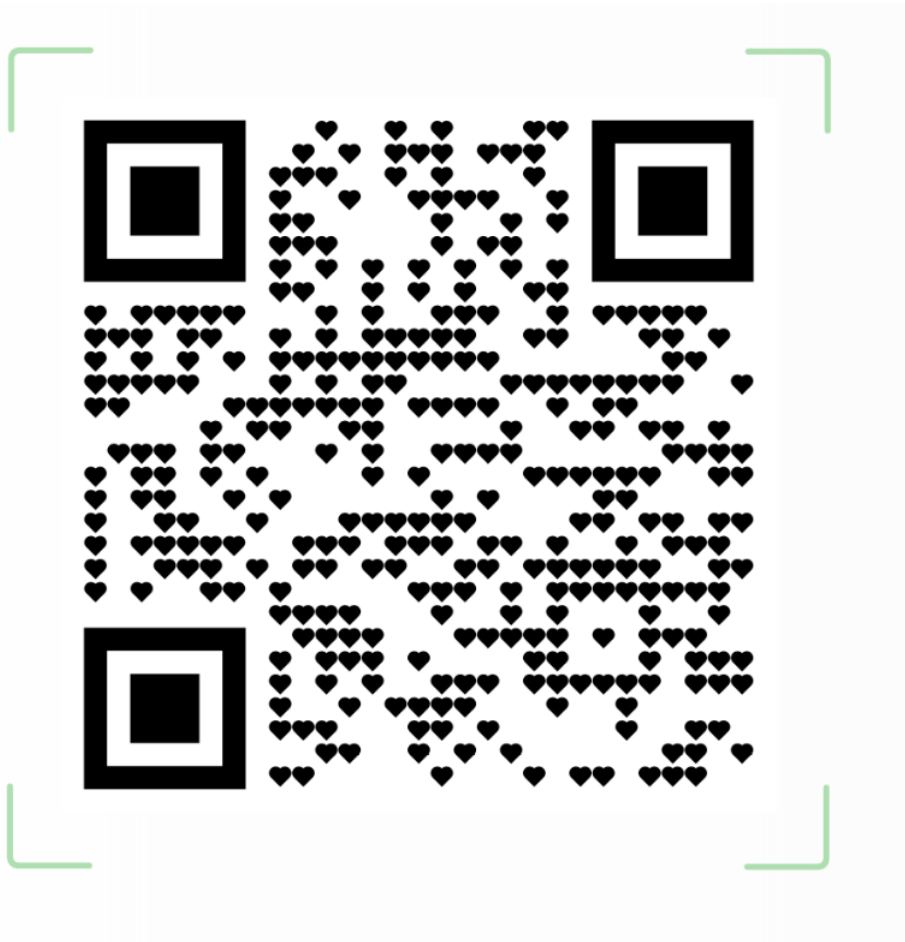
- Driekoningen in het Rijnland Foto's met M*B*C -MMXXV bij de voordeur. AI vragen om dialoog aan de deur, die aanpassen aan dialect, opnemen en uitwisselen voor feedback.
- Eindterm 12 (beperkingen digitale middelen in communicatie) Inhoudelijk onderwerp: motivatiebrief voor een bijbaan die je heel graag wilt. Taalvaardigheid: schrijf met de hand een motivatiebrief van 350-400 woorden. Hierin zit: Jezelf voorstellen; Interesse en skills; Wat jou uniek maakt voor deze baan; Je ontvang graag een reactie op je brief. Voor je begint met schrijven, wissel je kort met je buur voor welk baantje je gaat en wat jou uniek maakt. Na het schrijven op papier: bedenk een goede prompt voor chatgpt en laat je brief schrijven. Laat beide brieven vergelijken en beoordelen door iemand anders.
- Eindtermen 16 Inhoud: eten en drinken in verschillende regio's Taalvaardigheid: spreken= rollenspel, schrijven= recept schrijven Digitale middelen: werk met bronnen
- AI inzetten op een schrijfoopdracht als feedback instrument en waar ze tegenaan lopen (eindtermen 12)
- Eindterm 12 - artikel uit wasp reporter. Laat chatgpt bruikbare woorden en chunks uit de tekst selecteren tbv argumentatie essay. Wees kritisch op selectie - volledigheid en bruikbaarheid. Schrijf essay op basis van deze chunks
- Eindterm 16. Typische uitdrukkingen en gezegden. Bron: lijst neologismen in Engels (gen Z slang) en filmpje. Kies een woord uit de lijst, leg de context uit in het Engels in groepjes

Jullie ideeën (gekopieerd uit de poll)

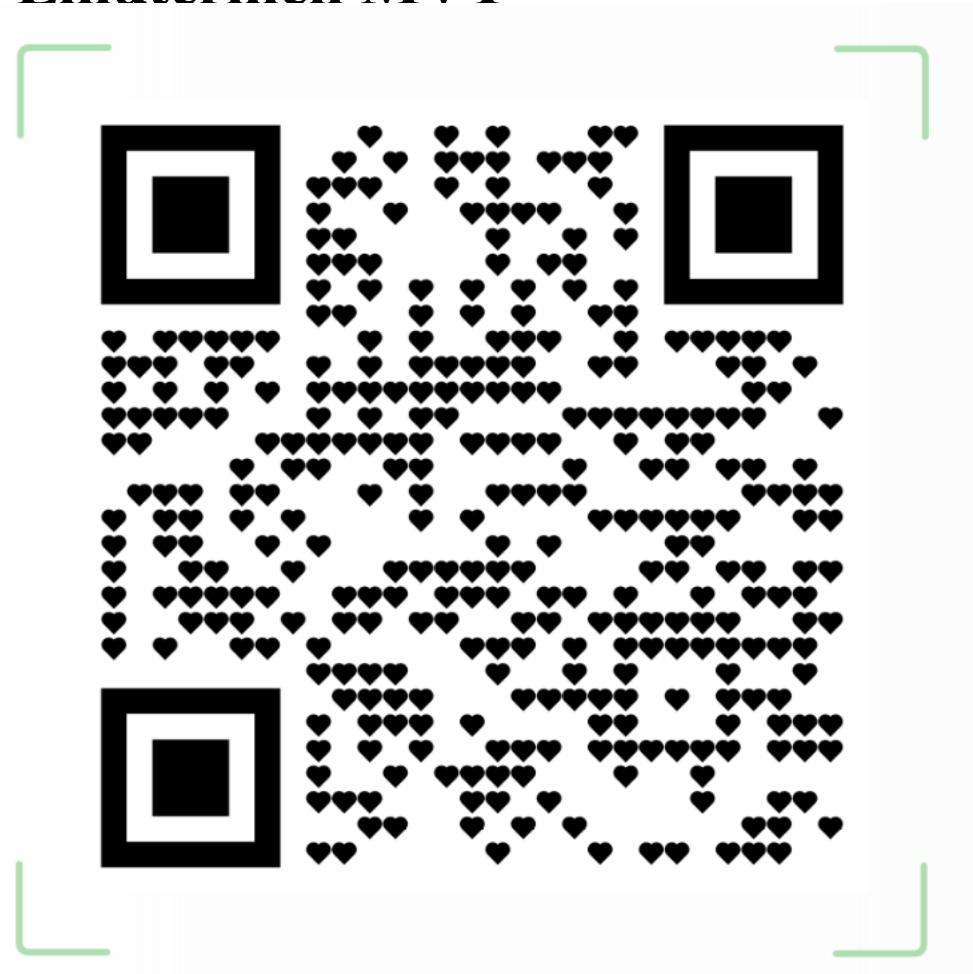
- Voor onderbouw: docent levert door AI gegenereerde tekst aan, studenten moeten dit in eigen woorden samenvatten en daarbij moeilijke woorden vervangen door meer begrijpelijke. Mogen woordenboek gebruiken en/ of deepl of vertaalsite. Mening geven: wat vonden ze van de tekst.
- Taal: Engels Eindterm 16 3 TL Onderwerp: Thanksgiving Taalvaardigheid: spreken Leerlingen maken in groepjes een presentatie over Thanksgiving. Ze moeten onderzoeken wat de culturele achtergrond is, welke gewoontes een rol spelen en dit vergelijken met een naar keuze Nederlandse feestdag/traditie. Leerlingen maken een woordenlijst in het Engels met woorden gerelateerd aan Thanksgiving. Het eindproduct is een presentatie waarbij ze bijv. Prezi gebruiken en een creatieve oefening, zoals een woordzoeker met de woordenlijst.
- 16, gezegdes Engels vergelijken met NL (en eventueel ook DU/FA). Bron: filmpje van bv comedian die gezegdes gebruikt. Lln halen de gezegdes er uit (wel of niet met lijst of opties). Productie: welk gezegdes mist, bedenk deze in de doeltaal en presenteer hem + situatie/ context. Rest van de klas raadt betekenis. Vervolg: kies de beste van de klas, e-mail naar King Charles welk gezegdes in de taal moet worden opgenomen. Strategie: onbekende woorden opzoeken/vragen
- Doel 16 voor onderbouw; presentaties geven in groepjes van 3/4 hoe vieren ze verjaardagen in Engelse sprekende landen? (Denk aan UK, Canada, Zuid Afrika, etc.) Geef een presentatie waarin je uitleg wat het verschil duidt tussen de landen en probeer ook uit leggen waar de traditie in het betreffende land vandaan komt. Digitale leermiddelen: informatie zoeken, brongebruik, welke foto's kan je eventueel laten zien?

Aan de slag - Materialen

Eindtermen Nederlands

Eindtermen MVT

Aan de slag

- **Kies een kerndoel of eindterm** (inspiratie bij HGHO of TDVA)
- **Kies een inhoudelijk onderwerp & bron** (in de doeltaal)
- **Integreer taalvaardigheid** (leerlingen schrijven of spreken over de inhoud)
- **Stimuleer taalleerstrategieën** (denk aan reflectie en aanpak)
- **Gebruik digitale middelen** (waar mogelijk, denk aan kritisch gebruik)

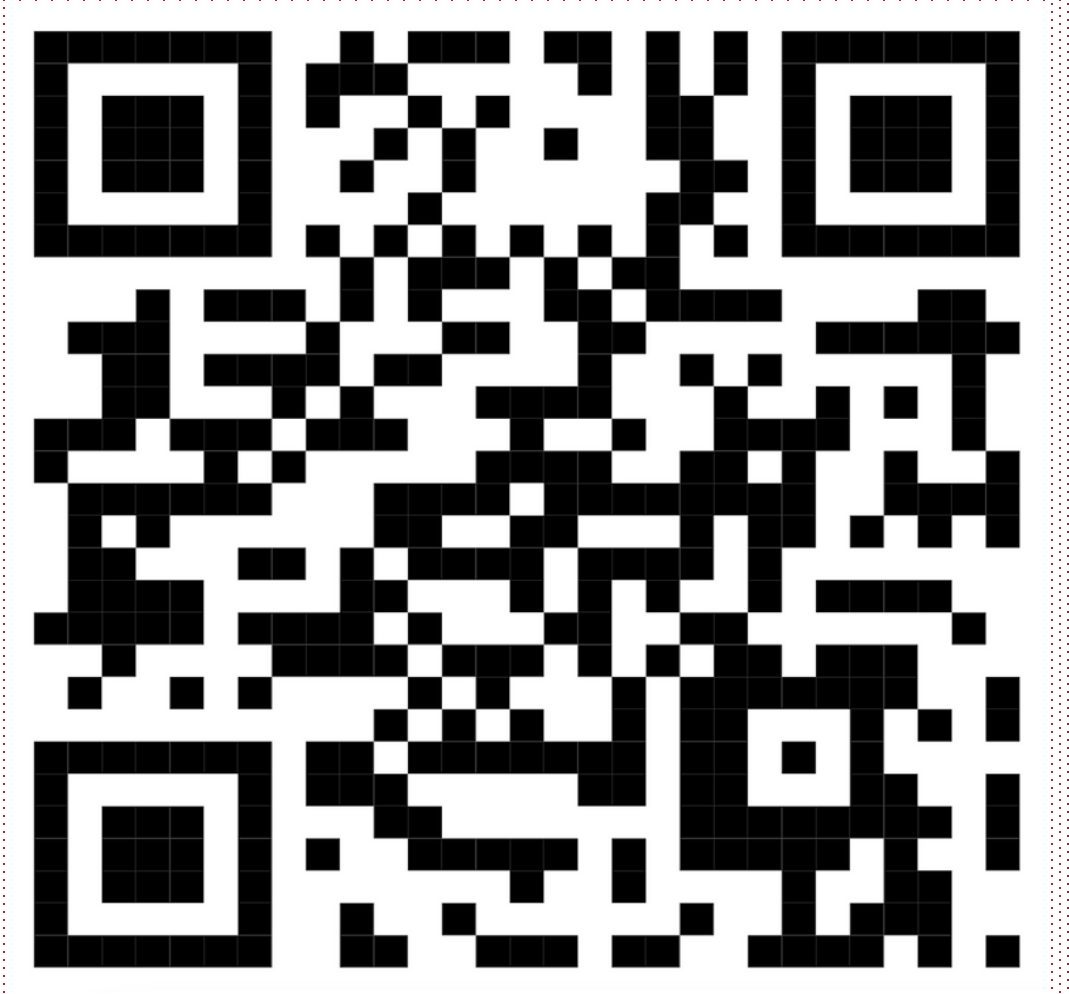
Op de hoogte blijven?

Willen jullie meedoen aan onderzoek naar het nieuwe curriculum in de praktijk?

Mail naar:

m.hassemer@uva.nl

Of scan de QR-code hiernaast.

**Bedankt voor jullie
aandacht en succes
met het lessen
ontwerpen!**

Bron: <https://www.tekst.nl/bedankt/>